Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Управління у справах молоді та спорту Рівненської облдержадміністрації
Інститут мистецтв
Кафедра духових та ударних інструментів РДГУ

ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ДУХОВОЇ МУЗИКИ В КОНТЕКСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ ТА ЗАРУБІЖЖЯ

Збірник наукових праць

Випуск 8

м. Рівне
2016

УДК 788 : 008(063)
ББК 85.315.7
І – 90

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації
серія КВ № 19865-9665 Р

Друкується за ухвалою Вченої ради Рівненського державного гуманітарного університету *(протокол № 3 від 25 березня 2016 р.)*

Редакційна колегія:

Постоловський Р.М., Заслужений діяч науки і техніки України, член-кореспондент Академії соціальних і педагогічних наук, кандидат історичних наук, професор, ректор РДГУ, **голова редакційної колегії;**

Павелків Р.В., Заслужений працівник освіти України, академік Академії наук вищої освіти України, доктор психологічних наук, професор, перший проректор РДГУ, **заступник голови редакційної колегії;**

Ліпський В.В., начальник Управління у справах молоді та спорту Рівненської облдержадміністрації, **заступник голови редакційної колегії;**

Шевчук С.І., Заслужений працівник культури України, кандидат філологічних наук, доцент, директор Інституту мистецтв РДГУ, **заступник голови редакційної колегії;**

Цюлюпа С.Д., кандидат педагогічних наук, доцент, **відповідальний секретар;**

Апатський В.М., доктор мистецтвознавства, професор;

Посвалюк В.Т., доктор мистецтвознавства, професор;

Нічков Б.В., доктор мистецтвознавства, професор;

Круль П.Ф., доктор мистецтвознавства, професор;

Супрун-Яремко Н.О., доктор мистецтвознавства, професор;

Богданов В.О., доктор мистецтвознавства, професор;

Карпяк А.Я., доктор мистецтвознавства, професор;

Качмарчик В.П., доктор мистецтвознавства, професор;

Вербець В.В., доктор педагогічних наук, професор;

Сверлюк Я.В., доктор педагогічних наук, професор;

Вовк Р.А., кандидат мистецтвознавства, професор;

Гишка І.С., кандидат мистецтвознавства, доцент.

Історія становлення та перспективи розвитку духової музики в контексті національної культури України та зарубіжжя. Збірник наукових праць. Випуск 8 / Упорядник С.Д.Цюлюпа. – Рівне: Волинські обереги, 2016. – 188 с.

ISBN 978-966-416-434-1

У збірнику містяться результати наукових досліджень у жанрі духової музики, поєднані різні підходи дослідників до розкриття питань з історії виконавства на духових інструментах, створення духових оркестрів та перспективи їх розвитку, а також з методики викладання гри на музичних інструментах.

Подана проблематика, наукові статті містять корисну інформацію для викладачів, студентів, магістрантів, аспірантів та докторантів мистецьких вищих навчальних закладів і широкого кола шанувальників жанру духової музики.

УДК 788 : 008 (063)
ББК 85.315.7

За достовірність фактів, дат, назв тощо відповідають автори статей.
Погляди авторів можуть не збігатися з позицією редакційної колегії.

ISBN 978-966-416-434-1

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2016
© Кафедра духових та ударних інструментів Інституту мистецтв РДГУ, 2016
© Видавництво "Волинські обереги", 2016

ЗМІСТ

Апатский В.Н. Алин Власенко – музыкант, дирижер многогранной одаренности 5

Карпяк А.Я. Жанр флейти у творчості австрійських та італійських композиторів – сучасників В.А. Моцарта 8

Качмарчик В.П. Форбея і перманентне дихання у мистецтві давньогрецьких авлетистів 14

Богданов В.А. Ф.С.Прохачев (1905-1949) – незаслуженно забытый украинский майстер игры на флейте 17

Сверлюк Я.В. Особливості комунікативної взаємодії в оркестровому колективі 24

Посвалюк В.Т. Труба в епоху бароко 28

Круль П.Ф. Процес професійного становлення студента-митця 34

Цюлюпа С.Д. Наукові здобутки – кандидатські та докторські дисертації духовиків України XX – поч. XXI ст. 37

Громченко В.В. Синтез мистецтв як жанровий критерій інструментального соло (на прикладі творів для духових інструментів) 55

Марценюк Г.П. Витоки і розвиток українського тромбонового мистецтва в контексті міжнаціональних творчих зв'язків 60

Гишка І.С. Звук як візитна карта інструмента, основний визначник його розвитку, ролі і місця в соціально-культурній сфері різних епох 65

Вакалюк П.В. Новаторство напрямків діяльності Миколи Бердиєва в контексті трубного мистецтва України 71

Палаженко О.П. Формування художньо-виконавської техніки студентів-духовиків у процесі навчання гри на духових інструментах 76

Плохотнюк О.С., Маліченко Н.Є. Творчість В.Квітки в контексті функціонування народного самодіяльного дівочого духового оркестру "Роксолана" 80

Кушнір А.Я. Постать Андреаса Нігофа у становленні Київської флейтової школи 88

Олійник Д.Б. Формування та промислове виробництво чотирирядних ксилофонів у другій половині XIX – XX ст. 92

Старко В.Г. Значення творчості А. Вівальді у репертуарі фаготиста 97

Гайдабура О.Д. Жизненный и творческий путь Заслуженного артиста БССР, трубача международного класса Эдди Рознера 103

Терлецький М.М. Інструментальне та нотне забезпечення вітчизняних духових оркестрів в їх історичному розвитку 107

Плохотнюк О. С., Маліченко В. С.,
м. Київ

УДК 780.64:785.1

ТВОРЧІСТЬ В.КВІТКИ В КОНТЕКСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ НАРОДНОГО САМОДІЯЛЬНОГО ДІВОЧОГО ДУХОВОГО ОРКЕСТРУ "РОКСОЛАНА"

Анотація. *У статті розглянуто професійне становлення та творчу діяльність Заслуженого працівника культури України, відмінника освіти України – Віктора Федоровича Квітки – керівника народного самодіяльного дівочого духового оркестру "Роксолана" Кременчуцького педагогічного коледжу ім. А. С. Макаренка. Висвітлено його самобутність та оригінальність творчої манери. Розглянуто специфіку його педагогічної діяльності.*

Annotation. *The article describes the establishment and creative activity of Honored Worker of Culture of Ukraine, high achiever of education of Ukraine Victor Fedorovich Kvitka – conductor of national Amateur girl brass band "Roxolana" Kremenchug A. S. Makarenko pedagogical College. It lit the originality of the creative manner. Discussed the specifics of his teaching.*

The creative contribution of V. Kvitka in the development of Amateur orchestral playing wind instruments can hardly be overestimated, as evidenced by his professional accomplishments both in the Central region of Ukraine and far beyond its borders. The formation of the national Amateur girl brass band "Roxolana" in the context of non-musical educational establishments, the development of the author's methods of work with girls is new to orchestra, is a worthy presentation of the team at many venues is an extremely complex and unique challenges and at the same time significant achievements of leader of the orchestra. "Roxolana" is constantly expanding the boundaries of their live performances, progresses and seeks new ways for self-realization, is worthy of the educational institution and Kremenchug not only in Ukraine but far beyond its borders.

The results of creative activity V. Kvitka show that attracting young people to the collective music-making can not only keep the Amateur brass bands at a decent level, but also to encourage their development. There is a possibility for a short time to teach students to play brass or woodwind instrument at the appropriate level in the orchestra. And most importantly, the vast majority of girl's team I dream to devote your life to playing wind instruments in a variety of forms, as evidenced by the training of graduates "Roxolana" in the higher art educational institutions.

На сучасному етапі соціокультурного розвитку спостерігається достатньо низький інтерес як держави, так і суспільства до проблем виконавства на духових інструментах. У сьогоднішніх умовах духова музика в Україні, на відміну від цивілізованої Європи, майже не користується популярністю серед переважної більшості слухачів. Музичне мистецтво, направлене як на узагальнення існуючого музично-історичного досвіду, так і реалізацію експериментальних інновацій в галузі виконавства, не є д остатньо простим для сприйняття непідготовленим пересічним громадянином. У той же час як у музичній традиції, так і в новаторстві знаходяться свої шанувальники. Тому з метою популяризації духового музичного мистецтва на теренах України особливо актуальним стає поєднання традицій та новаторства у різних формах в цій виконавській царині. Однією з таких новаторських знахідок у галузі виконавства в українських реаліях є функціонування народного самодіяльного дівочого духового оркестру "Роксолана" Кременчуцького педагогічного коледжу ім. А. С. Макаренка під керівництвом Заслуженого працівника культури України Віктора Федоровича Квітки.

Квітка
Віктор Федорович

Особливістю функціонування цього самобутнього самодіяльного духового оркестру є: 1) суто дівочий склад колективу; 2) відсутність дисципліни "Оркестровий клас" у навчальних планах цього навчального закладу і відповідно відвідування репетицій оркестру відбувається на добровільних засадах; 3) переважна більшість оркестранток ніколи не грали на духових інструментах раніше; 4) функціонування колективу (починаючи від професійного відбору, вибору інструментів, навчання елементарним основам музичної грамоти, організації самостійних занять і закінчуючи організацією та реалізацією публічних виступів, у т.ч. з дефіле) фактично забезпечує одна людина – В. Квітка; 5) знаходження можливостей поповнювати інструментарій оркестру та забезпечувати його функціональність власним коштом тощо.

Мета нашої статті – проаналізувати творчу діяльність В. Квітки, розглянути його методи роботи в оволодінні музичними інструментами оркестрантами-початківцями в умовах немузичного навчального закладу, висвітлити його творчі здобутки як керівника народного самодіяльного дівочого духового оркестру "Роксолана" в Україні та за її межами.

Народився Віктор Федорович Квітка 26 лютого 1954 року в м. Роменське Московської області. У дванадцятирічному віці, коли родина переїхала на Кіровоградщину, почувши гру духового оркестру на святі до Дня перемоги, Віктор вперше задумався поєднати своє життя з музикою і вже наступного року вступив до Олександрійської музичної школи. Але початок музичних сходинок почався не з духових інструментів, а з баяну, бо так захотів його батько. Закінчивши лише два класи музичної школи, Віктор зрозумів, що все ж таки супутником його життя має бути духова музика. Таким чином, у випускному 8-му класі він, згуртувавши 15 однокласників, створює свій перший духовий оркестр. Займаючись з однолітками в підвалі школи, він упродовж 2-х місяців розучує з ними перший музичний твір. Не маючи спеціальної підготовки, достатніх знань, а лише велике бажання і твердість характеру, Віктор починає виступи з новим, вже власним оркестром.

Після закінчення школи, у 1969 році Віктор вступає до Олександрійського культосвітнього училища, в якому здобуває кваліфікацію "керівник самодіяльного духового оркестру". Його наставником по класу труби був досвідчений викладач Каленський Микола Миколайович, який і виховав у юнакові не тільки виконавця, музиканта, а й майбутнього керівника оркестру і педагога по класу духових інструментів.

Музикою Віктор продовжував займатись і в армії, де створив власний естрадний ансамбль. Після строкової служби було запропоновано посаду керівника військового оркестру. Але В. Квітка вирішив спробувати себе у якості педагога у Димитрівській музичній школі, де також створив дитячий духовий оркестр, котрий мав великий успіх і перемагав на багатьох конкурсах. За період роботи керівником духового оркестру вуглерозрізу "Верболозівський" В. Квітка став лауреатом 1-го, 2-го, 3-го Всесоюзних оглядів художньої самодіяльності, а також був нагороджений двома знаками ВЦСПС "За досягнення в самодіяльному мистецтві".

За час роботи в Димитрівській музичній школі Віктор Федорович отримав 15 подяк за якісну підготовку учнів, а також був нагороджений грамотами Управління культури Кіровоградської області, Міністерства культури України та грамотою начальника військово-оркестрової служби СРСР. У 1983 році духовий оркестр музичної школи захистив звання "народний".

Обіймаючи тривалий час посаду викладача в Димитрівській музичній школі, В. Квітка отримує пропозицію працювати в Олександрійському педагогічному училищі ім. В. О. Сухомлинського і створити там новий у своєму роді духовий оркестр – дівочий. Звісно, завдання перед керівником оркестру стояло досить складне, адже створити оркестр просто з обдарованих дітей – одна справа, а тут треба підібрати ще й самих дівчат... Почався складний процес створення нового колективу. І з 1992 по 2000 рік В. Квітка працює керівником дівочого духового оркестру Олександрійського педагогічного училища ім. В. О. Сухомлинського. Одночасно з 1992 по 1997 рік навчається на музично-педагогічному факультеті Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка у класі відомого вченого, педагога і музиканта, доктора педагогічних наук, професора Володимира Івановича Дряпіки.

У 1998 році дівочий молодий оркестр педучилища захистив звання "народний". Цього ж року оркестр став дипломантом Міжнародного фестивалю духової музики "Золотий грифон" у Криму. Така "родзинка" серед духових оркестрів дуже радувала слухачів, адже якість звучання оркестру не відрізнялась від інших.

У 1999 році Віктор Федорович отримав пропозицію створення такого ж оркестру, але вже на базі Кременчуцького педагогічного училища імені А. С. Макаренка. Разом з керівником до Кременчука перевелись на навчання й деякі вихованки з оркестру. З того часу й розпочалась історія "Роксолани".

Початок створення оркестру для В. Квітки був нелегким, але на той час він мав вже певний досвід роботи у цій сфері й до того ж була підтримка студентів, котрі перевелись до Кременчука з Олександрії. Віктор Федорович почав підбирати музикантів у новий оркестр. Найважчим було і залишається на сьогоднішній день для "Роксолани" те, що всі учасниці оркестру не мають музичної освіти, а у стінах цього навчального закладу здобувають професію вчителы початкових класів та вихователі у дитячих садочках. А це означає, що потрібно виділити час для всіх учнів рівномірно, щоб праця була продуктивною і студенти швидко освоїли свій інструмент.

Завдяки невпинній праці талановитого керівника вже за рік оркестр почав грати. В травні 2000 року оркестр "Роксолана" вперше виступив перед слухачами на марш-параді духових оркестрів у м. Полтава. Виконавши один твір А. Петрова "Перемога", оркестр отримав грамоту за участь у марш-параді. Але ні керівник, ні дівчата не збирались зупинятись на досягнутому. І з новими силами почали працювати далі.

За рік оркестр розширив кордони своїх виступів. І хоча це були лише невеличкі села Полтавщини та районні центри, дівчата добре готувались та разом з керівником вкладали чималих зусиль у спільну творчу справу. Таким чином, оркестр не тільки завойовував авторитет і чарував музикою сільських мешканців, а й напрацьовував майстерність виконання і вміння тримати себе на сцені. За принципом "від малого до великого" зростав колектив крок за кроком. Адже, чим більше виступів, тим вищим ставав рівень виконавської майстерності колективу.

Але ще однією проблемою в цьому оркестрі є те, що склад музикантів "Роксолани" кожного року змінюється. Одні студенти, які вже добре володіють інструментом, завершували навчання в училищі, а нових музикантів потрібно було набирати. Тому Віктор Федорович розробив авторську методику роботи з дівчатами-початківцями в оркестрі.

Однією з важливих умов оркестрово-ансамблевої підготовки є організація систематичних занять музикантів, як індивідуальних, так і в складі ансамблю та оркестру. Ніякі обставини, в тому числі спільні репетиції, не повинні бути причиною переносу індивідуальних занять. Вони можуть бути трохи скорочені, але проходити щодня.

Враховуючи сутність поняття "ансамбль", до основних ознак злагодженого ансамблевого виконання належать: 1) чистота строю оркестру (інтонація) або інтонаційний ансамбль; 2) точність ритму або ритмічний ансамбль; 3) гнучкість динаміки або динамічний ансамбль; 4) точне виконання технічних прийомів – атака звуку, штрихів тощо [5]. Кожному музиканту необхідно розвивати почуття професійної відповідальності не тільки за свою особисту гру в ансамблі або оркестрі, а й за стан загального ансамблю, якість звучання якого повинна бути основною потребою всього колективу.

Учасникам колективу потрібно постійно нагадувати деякі основні положення теорії музики, гармонії, використовувати певні навички сольфеджіо для співу оркестрових партій, вправ тощо. Слід також розширювати загальномузичні знання оркестранток.

Велике значення в організації щоденних занять на інструменті має чітко поставлена мета на кожне заняття. Вона полягає не лише в конкретиці формулювання завдання, а й у правильному підборі навчального матеріалу та чіткому його виконанні. Для цього необхідний постійний контроль за процесом навчання гри на інструменті й удосконаленням виконавської майстерності кожного музиканта з урахуванням фізіологічного розвитку та рівня підготовки студента. Висока вимогливість обов`язково призводить до помітних результатів на кожному занятті.

Віктор Федорович визначає п'ять етапів роботи з початківцями.

Перший етап включає в себе прослуховування студентів на наявність у них музичного слуху і ритмічних даних, ознайомлення з духовими інструментами.

У самодіяльних колективах не обов'язково мати музичну освіту та володіти вмінням грати на будь-якому, навіть не духовому, інструменті (фортепіано, скрипка, баян тощо). Але якщо такі учасники і є в самодіяльному колективі, то це лише полегшує роботу керівнику та самому учаснику, бо з елементарними основами нотної грамоти вони вже ознайомлені.

Прослуховування відбувається індивідуально і проводить його керівник в окремій кімнаті. Це є особливий і обов'язковий принцип в прослуховуванні, бо не всі студенти, які приходять з наміром вступити до оркестру, мають музичні дані, і тому диригенту легше поговорити наодинці, без свідків з такими студентами і пояснити їм неможливість подальшого навчання музиці в оркестрі. Також зустрічаються дівчата, в яких просто не розвинені музичні дані, але потенціал є. З такими студентами потрібно просто виявити терпіння і збільшити кількість занять. У будь-якому випадку в таких студентів може бути більший потенціал, ніж у тих, що мають музичну освіту і давно займаються музикою.

Після першого знайомства зі студентами керівник проводить бесіду про організацію роботи самодіяльного колективу. І в першу чергу пояснює поняття "самодіяльний", що в роботі означає – сам робиться, тобто велике значення матиме використання свого вільного часу після лекційних занять. Керівник знайомить із розкладом роботи колективу на тиждень та методиками, за якими відбуватиметься навчання (індивідуальна, оркестрова, окремими групами). Після першої організаційної бесіди відбувається ознайомлення з духовими інструментами. Для цього керівник розповідає про кожен інструмент і грає на ньому (іноді допомагають оркестрантки), демонструючи можливості кожного, а особливо акцентує увагу на ролі кожного інструмента в оркестрі.

Другий етап включає в себе первинний підбір інструментів та ознайомлення з прийомами гри на мідних і дерев'яних духових інструментах.

Підбір інструментів відбувається в індивідуальному порядку і з урахуванням фізіологічних особливостей виконавського апарату кожної учениці, а також рівня підготовки. При первинному підборі інструмента керівник звертає увагу на те, що він, можливо, зміниться з часом, враховуючи поступовий ріст студента як музиканта, або навпаки, за неможливістю виконавського апарату витримувати навантаження під час гри на обраному інструменті.

Наприклад, у першому випадку керівник не може відразу дати студенту такі складні інструменти, як корнет, труба, тромбон, баритон. І тому перші підготовчі етапи гри на даних інструментах в оркестрі, які іноді тривають майже рік, він дає можливість розвивати свої музичні дані та виконавський апарат, вправляючись на менш складних інструментах, таких як альт, тенор. У другому випадку (наявність фізіологічних проблем) керівник іноді змінює мідний інструмент на дерев'яний – кларнет, саксофон, флейту – або на ударний – великий барабан, малий барабан, тарілки, трикутник, ксилофон.

Виконання перших звуків розпочинається з ґрунтовного пояснення керівника з одночасною демонстрацією виконання. Ця робота виконується лише в індивідуальному порядку з кожним студентом. Гарне знання специфіки інструмента і методів звуковидобування робить це завдання легким і швидким. Від цього залежить багато чинників, що впливають на подальшу роботу оркестру: зацікавленість, наполегливість, старанність учениць і, відповідно, швидкий ріст їх як музикантів, що для самодіяльного колективу має неабияке значення.

Третій етап включає в себе початкове вивчення нотної грамоти та розучування гам, а також ознайомлення з поняттям оркестрово-ансамблевої підготовки.

Як вже було зазначено, навчання в самодіяльному оркестрі має свою специфіку. Увесь матеріал потрібно подавати кожному учаснику окремо з паралельним використанням теоретичних знань на практиці. Тобто тривалості нот розучують і відразу їх відтворюють. Далі від вивчення висоти звуку та динамічних відтінків поступово переходимо до вивчення гам, їх видів і значення в музиці.

Загальні заняття починають проводити лише після закріплення попереднього матеріалу в індивідуальній роботі з кожним студентом. Засвоєння первинного матеріалу може тривати від кількох днів до кількох тижнів. І лише тоді, коли основна маса учасників засвоїла цей матеріал, починається ознайомлення з оркестрово-ансамблевою роботою. Звичайно, студенти, які ще не засвоїли цей матеріал, не допускаються до колективної роботи і працюють лише індивідуально з керівником чи самостійно вдосконалюють свої навички.

Оркестрово-ансамблева робота починається з виконання разом по руці керівника гам, які вони розучили самостійно, з використанням різних тривалостей (від цілої ноти до

шістнадцятої) та з різними динамічними відтінками (від *pp* до *ff*). А також починають знайомитися з першими творами, які написані в унісон. Цей процес триває декілька днів, після засвоєння якого поступово переходять до оркестрових партій.

Четвертий етап включає в себе роботу з оркестровою групою початківців, перший розбір оркестрових партій.

Для того, щоб ознайомити музикантів з першим оркестровим твором, керівнику необхідно спочатку підібрати нескладну п'єсу, в якій будуть присутні вже відомі теоретичні знання, які оркестранти з легкістю зможуть використати на практиці, й обов'язково новий матеріал, з яким учениці ще не стикались на попередніх заняттях. Після чого в індивідуальному порядку розібрати цей твір з кожним окремо. Почавши загальну репетицію, диригент обов'язково повторює пройдений матеріал, проводить розігрування та настройку інструментів як невід'ємну складову початку кожного заняття.

Після цього починається робота над вибраним твором. З першого такту керівник пояснює, яким чином вони розбиратимуть цей твір, тобто методику проведення заняття. Першим кроком є підготовка акомпанементу, потім трубна група, і лише після цього до основної групи приєднуються баритони та дерев'яна група оркестру. Кожна цифра, кожен такт програється по декілька разів для більш упевненої гри і закріплення вивченого. Та вже до наступного заняття керівник готує інший твір, який відрізняється за жанром, складністю та характером виконання, щоб розвивати виконавську майстерність учениць та вміння читати ноти в будь-якому творі.

Для розігрування диригент може підготувати ритмічний малюнок із попереднього або наступного твору для кращого запам'ятовування. Тобто з кожним днем студенти вбирають в себе складну музичну мову, поступово наближаючись до основного складу оркестру. Вже наприкінці першого семестру найкращі виконавці вводяться в основний склад оркестру.

П'ятий етап включає в себе індивідуальну роботу як основу навчання і введення всіх початківців до основного складу оркестру.

Після чотирьох початкових етапів підготовки музикантів керівник переважно використовує індивідуальну форму занять з кожним студентом, враховуючи його можливості та успіхи після закінчення першого семестру. Як правило, на таких заняттях він приділяє особливу увагу звуковидобуванню та вмінням користуватись знаннями стосовно різних видів музичних штрихів, динамічних відтінків тощо. Для цього здебільшого використовуються як навчальний матеріал різноманітні вправи, етюди, гами в різних тональностях, арпеджіо, тризвуки, мелодичні та гармонічні обернення, за рахунок яких керівник навчає швидко орієнтуватись у нотній грамоті, а також, що не менш важливо, відбувається формування виконавського апарату кожного учасника, бо в будь-якому спеціалізованому музичному навчальному закладі в першу чергу велике значення приділяють роботі губного апарата та якості звуковидобування. І, звичайно, цей процес триває не один рік. Тому велику роль в організації цього процесу відіграє робота керівника оркестру і бажання навчатись самих оркестрантів.

Інтегруючи зазначену методику в роботу з оркестром, колектив починає набирати оберти у своїй творчій музично-виконавській діяльності. Все більше з'являється публічних виступів, організовуються концерти, на яких дівчата демонструють досить високий рівень виконавської майстерності.

В. Квітка створив понад 35 оригінальних обробок різноманітних музичних творів, які складають частину репертуару колективу, що налічує близько 100 творів різних музичних напрямів, стилів та жанрів.

Репертуар оркестру постійно оновлюється, з'являються нові постановки дефіле, у яких керівнику також допомагають як студенти, так і його дружина – Н. Квітка – керівник створеного на базі оркестру джаз-ансамблю "Roksi-band".

Клопітка праця "Роксолани" швидко дала про себе знати. У 2002 році оркестр став переможцем марш-параду в Полтаві, учасником Всеукраїнського фестивалю "Трускавець представляє", а вже у 2003 році колектив захистив звання "народного" і був запрошений на Перший канал державного телебачення для участі в передачі "Я здивую світ", де

кременчуцьких красунь побачила вся Україна. Після цього розширилась не лише карта виступів "Роксолани", а й коло знайомств. Невдовзі оркестр почав співпрацювати з колективом барабанщиць "Киянки", з якими разом у 2005 році були запрошені до Сицилії на карнавал. Про це йшлося у студентському порталі Студклуб: "Італійці доручили кременчуцьким "Роксоланам" виступити на урочистому відкритті карнавалу…" [6]. Перше враження колективи залишили чудове, і протягом наступних 5-ти років продовжували радувати італійських слухачів своєю концертною діяльністю. Пізніше, щоб дивувати глядачів і слухачів – оркестр почав виконувати дефіле-програму. Така родзинка оркестру не залишила байдужими жителів як України, так й Італії. Про це свідчать відгуки в періодичних виданнях: "Тендітні і стрункі кременчужанки граційно тримають у руках духові інструменти, що важать до 7 кілограмів. Окрім майстерної гри, учасниці оркестру віртуозно крокують в такт з музикою, виконуючи складні стройові вправи, одним словом, влаштовують справжнє шоу" [6]. Глядачі були здивовані тим, як за такий короткий час дівчата без музичної освіти, котрі грають на "чоловічих" тромбонах і трубах, виконують складні музичні твори, при цьому презентують дефіле-програму [3].

Випускниці "Роксолани" дуже часто продовжують у своєму житті займатись музикою. Прикладом цього є створений у 2004 році київський оркестр "Либідь" під керівництвом Я. Прокопенко – учениці В. Квітки.

З 2002 по 2006 роки оркестр – неодноразовий переможець марш-параду в м. Полтава. А в 2007–2015 роках вперше в історії марш-параду у м. Полтава оркестр отримує найвищу нагороду. Як зазначають "Новини Полтавщини": "Оркестр "Роксолана" на Театральній площі Полтави по черзі з міським духовим оркестром "Полтава" створили яскраве свято духової музики для численних глядачів та вкотре вибороли найвищу нагороду марш-параду – Ган-Прі…" [4].

Колективи "Роксолана" і "Роксы-бенд" брали участь у фестивалі в м. Моршин, про що у газеті "Вісник Кременчука" зазначається: "більше 20 духових колективів з усієї України і з-за кордону взяли участь у цьогорічному фестивалі духової музики, який проходив у Моршині. Кременчук представляли колективи з педагогічного училища – дівочий духовий оркестр "Роксолана" і "Роксі-бенд". Кременчужанки не лише вдало виступили, а й здобули перемогу… Як зазначив керівник дівочого оркестру Віктор Квітка, "Роксолана" щороку бере участь у цьому фестивалі…" [4].

Окрім Італії, колектив неодноразово виїжджав ы в інші держави. З приводу виступу "Роксолани" на міжнародному фестивалі-конкурсі духових оркестрів "Кубок Сталінграду" у м. Волгоград (РФ) зазначалося: "У місті-герої Волгоград завершився міжнародний фестиваль духових оркестрів, що зібрав більш як 500 музикантів з російських міст і навіть був присутній єдиний український дівочий народний оркестр "Роксолана". Саме він отримав перемогу у фестивалі…" [2]. Також "Роксолана" взяла участь у міжнародному фестивалі духових оркестрів "Майський вальс" у м. Нясвіж (Білорусь). Минулого року оркестр радував своєю програмою жителів Пон-Сюр-Сейну, що знаходиться поблизу Парижу (Франція).

Народний самодіяльний дівочий духовий оркестр "Роксолана" Кременчуцького педагогічного коледжу ім. А. С. Макаренка неодноразово брав участь у святкуваннях до Дня міста Дніпропетровська, Вінниці, Львова, Власівки, Світловодська, Ялти, Партеніта, Кривого Рогу, Євпаторії та ін.

Таким чином, творчий внесок В. Квітки у розвиток самодіяльного оркестрового виконавства на духових інструментах важко переоцінити, про що свідчать його професійні здобутки як у центральному регіоні України, так і далеко за його межами. Формування народного самодіяльного дівочого духового оркестру "Роксолана" в умовах немузичного навчального закладу, розробка авторської методики роботи з дівчатами-початківцями в оркестрі, гідна презентація колективу на багатьох концертних майданчиках – це надзвичайно складні та унікальні завдання і в той же час вагомі здобутки керівника оркестру. "Роксолана" постійно розширює кордони своїх виступів, прогресує і шукає нових шляхів для самореалізації, гідно представляє навчальний заклад та м. Кременчук не лише на рівні України, а й далеко за її межами.

Результати творчої діяльності В. Квітки засвідчують, що залучаючи молодь до колективного музикування, можна не лише зберегти самодіяльні духові оркестри на гідному рівні, але й стимулювати їх розвиток. Спостерігається можливість за короткий час навчити учениць грати на мідному чи дерев'яному духовому інструменті на належному рівні в оркестрі. А головне, переважна більшість дівчат колективу мріють у подальшому пов'язати своє життя саме з виконавством на духових інструментах у різних формах, про що свідчить навчання випускниць "Роксолани" у вищих мистецьких навчальних закладах.

Література:

1. В Партените, Большая Алушта, отметили день поселка [Електронний ресурс] // Твоя газета. – 15.07.2013. – Режим доступу: http://www.tvoya-gazeta.com/news-alushta/2501-2013-07-15-13-08-28.html.

2. Духовые оркестры прошлись маршем по Волгограду [Електронний ресурс] // Все для вас. – 18.05.2013. – Режим доступу: http://news.vdv-s.ru/dosug/?news=235710.

3. Лесина Ю. По главной улице с оркестром / Ю. Лесина // Ваш шанс. – № 27. –2013. – 3 июля.

4. Ліпошко О. Кременчуцька "Роксолана" перемогла в марш-параді духових оркестрів [Електронний ресурс] / О. Ліпошко // Вісник Кременчука. – 11.05.2013. – Режим доступу: http://vestnik.in.ua/2013/05/11/kremenchucka-roksolana-peremogla-v-marsh-parad-duhovih-orkestrv.

5. Плохотнюк О. С. Організація самостійної роботи в класі ансамблю духових та ударних інструментів : [навч. посіб. для студ. спец. "Музичне мистецтво"] / Плохотнюк О. С. – Луганськ : Альма-матер, 2007. – 34 с.

6. Унікальний дівочий оркестр з Кременчука підкорив Італію [Електронний ресурс] // Портал Студклуб. – 20.02.2008. – Режим доступу: http://news.studclub.poltava.ua/new/13754.